

PASTORALĂ LA ÎNVIEREA DOMNULUI – 2025

† LUCIAN, DIN MILA LUI DUMNEZEU
EPISCOP AL CARANSEBEȘULUI

Preacuviosului cin monahal, preacucernicului cler și
preaiubiților credincioși
din cuprinsul Eparhiei Caransebeșului,
Har, pace și bucurie de la Dumnezeu – Tatăl, Fiul și Sfântul
Duh,
iar de la noi părintești binecuvântări!

Preacuvioși și Preacucernici Părinți,
Iubiți frați și surori în Hristos Domnul,

În acest an, aniversăm 1700 de ani de la Întâiul Sinod Ecumenic de la Niceea din anul 325. Acest sinod a fost convocat de Sfântul Împărat Constantin cel Mare și s-a desfășurat în sala de recepție a palatului imperial din Niceea, între 20 mai și 25 august 325. În cadrul acestuia s-au formulat primele 7 articole ale Simbolului de Credință, numit până astăzi *niceo-constantinopolitan*. Celelalte 5 articole s-au formulat la Sinodul al II-lea Ecumenic, care a avut loc la Constantinopol în anul 381. *Crezul* sau *credeul*, este sinteza învățăturii de credință a Bisericii noastre, iar aceasta, nu este o simplă teorie, ci însuși viața noastră în Hristos. De aceea suntem chemați să ne însușim această credință, nu doar prin cuvinte, ci mai ales prin viață, într-o comuniune vie cu Hristos în Biserică. Simbolul de Credință, trebuie citit, învățat, studiat în profunzime

și rostit la biserică, la Sfânta Liturghie împreună cu toți credincioșii, dar și acasă sau în chilie, când ne rugăm cu familia noastră.

Având în vedere aceste considerente ne-am gândit ca la Praznicul Învierii din acest an, să reflectăm la două articole din Crezul niceean și anume la articolele 4 și 5, care ne învață următoarele: **Iisus Hristos – S-a răstignit pentru noi în zilele lui Ponțiu Pilat și a pățimit și S-a îngropat; Și a înviat a treia zi, după Scripturi.**

Iubiți credincioși și credincioase,

Credem cu tărie și mărturisim cu putere multă, că Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos S-a răstignit pentru noi, a pățimit și S-a îngropat, sau, cum ne spune Sfântul Vasile cel Mare, în preafrumoasa liturghie pe care ne-a lăsat-o: Iisus Hristos – „*S-a dat pe sine schimb morții, întru care eram ținuți, fiind vânduți sub păcat, S-a pogorât prin Cruce în iad, ca să plinească toate ale Sale și a nimicit durerile morții*”. Sfântul Nicolae Cabasila ne zice: „*Hristos S-a făcut dreptate de la Dumnezeu și răscumpărare; desființează dușmănia în trupul Său și împacă pe Dumnezeu cu noi*” (Nicolae Cabasila – *Viața în Hristos*). Taina răscumpărării noastre din robia păcatului și a morții ne este explicată foarte frumos de Sfântul Preot Mărturisitor Dumitru Stăniloae, care în *Teologia Dogmatică Ortodoxă* ne învață următoarele: „*Hristos învinge în Sine moartea, pentru că în El comuniunea omului cu Dumnezeu este realizată în mod culminant prin moarte, iar aceasta înseamnă că și sfințirea [...]. Moartea astfel acceptată, fiind urmată de înviere, este totodată o definitivare în această stare de renunțare la Sine, de sfințire și de comuniune cu Tatăl. Așa se conciliază în credința Bisericii, starea de Jertfă și de Arhiereu permanent și de înviere a lui Hristos, de victorie eternă asupra morții, de ședere a Lui de-a dreapta Tatălui, după ce a intrat cu sângele Său în Sfânta Sfintelor cea din ceruri. Numai aflându-Se în calitate de Jertfă curată la Tatăl, sau la viața eternă, ne poate imprima și nouă stare de jertfă curată din puterea jertfei și ne poate introduce și pe noi la Tatăl Lui*”¹. Iar Sfântul Apostol Pavel în *Epistola către Evrei* ne încredințează că: „*Hristos, venind Arhiereu al bunătăților celor viitoare, a trecut prin cortul cel mai mare și mai desăvârșit, nu făcut de mână, adică nu din zidirea aceasta; El a intrat o dată pentru totdeauna în Sfânta Sfintelor, nu cu sânge de țapi și de viței, ci cu însuși sângele Său, și a dobândit o veșnică răscumpărare*”

¹ Preot Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II, Editura IBMBOR, București 1997, pp. 95-97.

(Evrei 9, 11-12). La aceste cuvinte pauline vine iarăși dascălul de teologie – Sfântul Părinte Dumitru Stăniloae – și ne tâlcuiește zicând: „*Dacă a intrat la Dumnezeu cel veșnic, adică în planul existenței netrecătoare cu sângele Său, înseamnă că S-a înveșnicit acolo cu sângele Său precurat, datorită jertfei prin care S-a curățit. El e în stare de jertfă. Dar, în același timp, e în starea în care a trecut dincolo de orice moarte, și în care se topește orice moarte a noastră, a celor ce «murim după asemănarea morții Lui». Între moarte și înviere este astfel o continuitate. Intrând cu jertfa Sa în Sfânta Sfintelor de sus, rămâne acolo în veci, făcându-ne și nouă parte de slava Lui*”².

Revenind la *Epistola către Evrei* a Sfântului Apostol Pavel, nu putem trece cu vederea în această pastorală, cuvintele care ne vorbesc despre pătimirea și biruința Mântuitorului nostru Iisus Hristos „*Fiul lui Dumnezeu, care din Tatăl S-a născut mai înainte de toți vecii*” și care este „*de o ființă cu Tatăl*”: „*Dumnezeu odinioară în multe rânduri și în multe chipuri a vorbit părinților noștri prin prooroci, iar în zilele acestea mai de pe urmă ne-a grăit nouă prin Fiul, pe care L-a pus moștenitor a toate și prin Care a făcut și veacurile; Care, fiind strălucirea slavei și chipul ființei Lui și care ține toate cu cuvântul puterii Sale, după ce a săvârșit prin El însuși curățirea păcatelor noastre, a șezut de-a dreapta slavei, întru cele prea înalte*” (Evrei 1, 1-3). Altfel spus „*Acesta – Iisus Hristos – aducând o singură jertfă pentru păcate, a șezut în vecii vecilor de-a dreapta lui Dumnezeu*” (Evrei 10, 12).

Reflectând la taina mântuirii noastre, la răscumpărarea și restaurarea omului în Iisus Hristos, Dumnezeu-Omul, cel între sfinți, părintele nostru, Chiril al Alexandriei ne zice: „*în El este toată desăvârșirea prin sfințire în Duh. Prin El am fost chemați la Tatăl și vom urca la cetatea de sus împreună cu El*”. Adică, „*vom intra în comuniunea cu Tatăl în care a intrat El pentru noi prin jertfă*” și „*acest fapt se petrece totdeauna până la sfârșitul lumii*”³. „*Adevărul este Hristos, prin care am avut intrarea și am ajuns lângă Tatăl, ridicându-ne ca pe un munte la cunoștința despre El*” (Sfântul Chiril al Alexandriei).

Mântuitorul S-a jertfit pentru noi, învățându-ne pe toți că numai prin ascultare și prin smerenie, ne putem ridica la demnitatea de fii ai lui Dumnezeu după har. Prin jertfa Domnului Hristos noi toți ne-am vindecat „*și din plinătatea Lui noi toți am luat, și har peste*

² *Ibidem*, p. 97.

³ *Ibidem*, p. 97.

har” (Ioan 1, 16). Domnul nostru Iisus Hristos trebuie să fie și să rămână pentru noi toți, modelul veșnic și suprem, ținta absolută spre care să alergăm, și să înțelegem că prin El am fost mântuiți, El fiind sensul, esența și scopul vieții noastre. Iată Apostolul Neamurilor ce ne mai spune: „*El, în zilele trupului Său, a adus cu strigăt și cu lacrimi cereri și rugăciuni către Cel ce putea să-L mântuiască din moarte și auzit a fost pentru evlavia Sa, și, deși era Fiul, a învățat ascultarea din cele ce a pățimit, și desăvârșindu-Se, S-a făcut tuturor celor ce-L ascultă pricină de mântuire veșnică*” (Evrei 5, 7-9).

Suntem datori să ne îngropăm și să ne răstignim împreună cu Hristos ca să ne ridicăm și să înviem – prin credință și fapte bune – împreună cu Domnul cel ce S-a făcut „*începătură celor adormiți, întâi născut din morți*”. „*Ieri m-am îngropat împreună cu Tine, Hristoase; astăzi mă ridic împreună cu Tine, Cel ce ai Înviat. Răstignitu-m-am ieri împreună cu Tine: Însuși împreună mă preamărește, Mântuitorule, în Împărăția Ta*” (Slujba Învierii, cântarea a III-a).

Iubiți credincioși și fii ai Învierii lui Hristos,

Mântuitorul Iisus Hristos a înviat din morți a treia zi, după Scripturi, așa cum mărturisim în articolul 5 al Simbolului de credință niceo-constantinopolitan. Noi astăzi, la Praznicul Învierii, și în toată vremea și în tot ceasul, trebuie să strigăm și glas înălțând să grăim, împreună cu același apostol pe care des l-am citat în acest cuvânt pastoral: „*ne-am îngropat cu Hristos în moarte, prin botez, pentru ca, precum Hristos a înviat din morți prin slava Tatălui, așa să umblăm și noi întru înnoirea vieții; căci dacă am fost altoiți pe El prin asemănarea morții Lui, atunci vom fi părtași și ai învierii Lui, cunoscând aceasta, că omul nostru cel vechi a fost răstignit împreună cu El ca să se nimicească trupul păcatului, pentru a nu mai fi robi ai păcatului. Căci cel care a murit a fost curățit de păcat. Iar dacă am murit împreună cu Hristos credem că vom și viețui împreună cu El, știind că Hristos înviat din morți nu mai moare. Moartea nu mai are stăpânire asupra Lui. Căci ce a murit, a murit păcatului o dată pentru totdeauna, iar ce trăiește, trăiește lui Dumnezeu (Romani 6, 4-10). Iar Sfântul Chiril al Alexandriei unește pe Tatăl și pe Fiul în actul Învierii, zicând: „*Căci fiind puterea lui Dumnezeu și Tatăl, Fiul Și-a făcut El însuși viu trupul Său*”.*

Prin urmare, „*Hristos cel înviat este viața dumnezeiască pentru că în El e și moartea omului, luată în El însuși, și amândouă acestea sunt active și în noi [...]. Din puterea morții, dar și a învierii Lui murim păcatului și viem lui Dumnezeu [...]. Trupul lui Hristos cel înviat este un trup ridicat la deplină transparență duhovnicească și în această calitate, s-a umplut de sfințenie și de îndumnezeire, aflându-se așa în fața Tatălui. Dar această sfințenie, transparență și îndumnezeire ni se comunică și nouă prin împărtășire cu trupul Său și deci Învierea lui Hristos înseamnă nu numai o comuniune a Lui cu Tatăl, ci și intrarea Lui în deplină comuniune cu noi, comuniune la început pentru noi virtuală, dar având să devină comuniune actualizată, prin sălășluirea lui Hristos prin Duhul Său în ființa noastră*”⁴. Căci așa cum ne spune Sfântul Apostol Pavel, Învierea Domnului Hristos este și învierea noastră căci „*precum în Adam toți mor, așa și în Hristos toți vor învia*” (I Corinteni 15, 22).

Învierea lui Hristos este o realitate istorică, teologică și existențială, iar Sfintele Scripturi cele vechi, profetesc despre moartea și învierea Domnului, iar cele noi, relatează adevărul, ca noi să credem „*că Iisus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, și, crezând, să avem viață în numele Lui*” (Ioan 20, 31). „*Învierea lui Hristos nu a fost numai rezultatul unui decret al Tatălui, ci a fost pregătită și de această unire a umanității Lui cu dumnezeirea, prin Ipostasul Lui dumnezeiesc care purta și natura omenească*”⁵. „*Hristos Se sălășluiește deplin în noi prin împărtășirea Duhului, și nu S-a împărțit. Punându-Și sângele pentru noi, Hristos a desființat moartea și a nimicit stricăciunea; și așa ne face ai Săi, ca unii ce nu mai trăim viața noastră ci mai degrabă viața Lui. Hristos ni Se dă nouă mort, înviat și înălțat la cer, lărgind prin Duhul, în chip spiritual, inimile celor ce-L primesc*” (Sfântul Chiril al Alexandriei). „*La iubirea lui Hristos, răspundem cu iubirea noastră, prin care renunțăm la noi, cum a renunțat El la Sine [...]. Viața lui Hristos a devenit viața noastră. Incoruptibilitatea trupului Său înviat, lucrează în noi în vederea învierii noastre*”⁶.

În această pastorală din anul mântuirii ۲۰۲۰, la Praznicul Învierii Domnului, am auzit mai mult cuvintele Dumnezeieștilor

4 *Ibidem*, p. 116.

5 *Ibidem*, p. 112.

6 *Ibidem*, p. 118.

Scripturi și glasul Sfinților Părinți, deoarece am socotit că ascultarea de Domnul și de sfinții Lui, întru smerenie și iubire, este calea sigură care duce în Împărăția Preasfintei Treimi.

În acest an se cuvine să-i cunoaștem în mod deosebit pe Sfinții Părinți de la Sinodul I Ecumenic care ne-au lăsat primele ^V articole din Simbolul de Credință. De asemenea se cuvine să aprofundăm învățătura de credință și să dovedim lumii că suntem ucenici ai Mântuitorului Iisus Hristos, care **S-a răstignit pentru noi, a pățimit, S-a îngropat și a înviat a treia zi, după Scripturi**. La acest praznic slăvit, praznic al iubirii infinite, absolute și desăvârșite, să ne gândim iarăși la cuvintele Scripturii, la iubirea pe care Domnul a arătat-o și o arată permanent față de noi oamenii: „Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan 3, 16), și iarăși: „Noi iubim pe Dumnezeu, fiindcă El ne-a iubit cel dintâi” (I Ioan 4, 19).

Vă dorim tuturor o săptămână luminată, frumoasă și plină de iubire întru smerenie și răbdare. Hristos cel răstignit și înviat să ne dea înțelepciune, pace, liniște și sănătate și să ne ajute să înțelegem Sfintele Scripturi și scrierile Sfinților Părinți, având inima deschisă, înfrântă și smerită. Prin această pastorală am considerat că l-am cinstit în mod special pe Sfântul Preot Mărturisitor Dumitru Stăniloae, dar și pe ceilalți duhovnici și mărturisitori din secolul al XX-lea, care ne-au grăit nouă cuvântul lui Dumnezeu. Privind cu luarea aminte cum și-au încheiat viața, vă îndemnăm să le urmați credința, știind că „Iisus Hristos ieri, și azi și în veci, este Același” (Evrei 13, 7-8).

În încheiere, îl vom asculta din nou pe Sfântul Pavel, Apostolul Neamurilor, care ne îndeamnă la cumpătare, smerenie și iubire: „Cunoștința semește, iar iubirea zidește. Iar dacă i se pare cuiva că cunoaște ceva, încă n-a cunoscut cum trebuie să cunoască. Dar dacă iubește cineva pe Dumnezeu, acela este cunoscut de El” (I Corinteni 8, 1-3). Amin.

Hristos a înviat!

Al Vostru, de tot binele doritor și pururea rugător către
Mântuitorul,

† LUCIAN,
Episcopul Caransebeșului